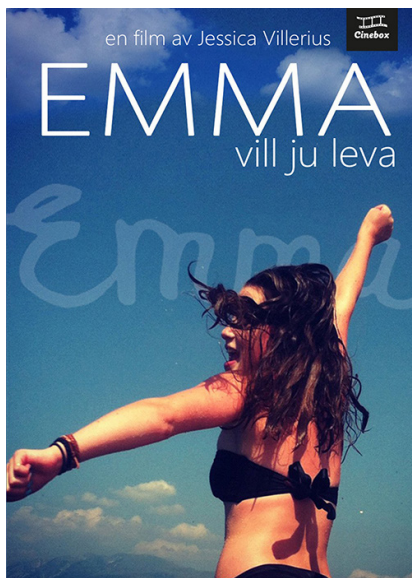

BRA ATT VETA:

"Ätstörningar är ett bredare begrepp än anorexi, som dessutom är den diagnosgrupp som är den ovanligaste ätstörningen."

Emma vill ju leva

Anorexia är en svår sjukdom för den som drabbas och för den drabbades familj. 18-åriga Emma filmar sin egen kamp mot sjukdomen och döden. I tillbakablickar visas en glad yngre Emma som ser frisk ut, men via föräldrarna och stillbilder förstår vi att Emma har haft ätstörningar sedan en lång tid och att hon har fått många behandlingar mot sjukdomen. Filmen är hjärtskärande men också avväpnande öppen och visar vikten av att välja livet innan sjukdomsförloppet och svårt gjort att det är försent.

Speltid: 45 min

Från: 15 år

Ämne: vård och omsorgsarbete
1 och 2

Produktionsland:
Nederländerna, 2016

Svensk version:
©Cinebox, 2017

Ansvarig utgivare:
Ann Nordström

Filmmr: CIN1792

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Cinebox
08-445 25 50

Sammanfattning

Emma är en helt vanlig tjej, hon har en trygg uppväxt med två systrar, närvarande föräldrar, många vänner och är även framgångsrik både i skolan och med sina fritidsaktiviteter. När föräldrarna blickar tillbaka på tiden innan sjukdomen bröt ut, har de svårt att se tecken på att Emma skulle må dåligt. De erinrar sig att det kan ha funnits en risk att Emma känt att det varit svårt att känna sig uppskattad och älskad eftersom hon är mellanbarn. Som mellanbarn menar de att hon kanske inte fick känna sig minst och inte heller störst och bäst, vilket skulle ha kunnat leda till en osäkerhet om att hon var älskad. Föräldrarna tror att oron över att inte bli sedd och älskad kan ha blivit en drivkraft att vara andra till lags och känna sig mer duglig, vilket ledde till att sjukdomen bröt ut. Att en ätstörning grundar sig i att man skapar en arena med total kontroll, kan ha utvecklat känslan av att det är viktigt att duga och att man fyller en viktig funktion i ett sammanhang.

Genom sitt stora idrottsintresse tycktes det först inte särskilt märkvärdigt med ett behov av att hålla koll på kosthållningen. Men sakta började portionerna minska liksom kaloriinnehållet, samtidigt som mängden träning ökade. Omgivningen reagerade förhållandevis snabbt när Emma blev sjuk, men som drabbad av en ätstörning eller anhörig till någon med en ätstörning är det svårt att inse allvaret. Emma startade ganska tidigt under sjukdomsförloppet en videoblogg

där hon skämtsamt medger att hon genomgår en behandling eftersom omgivningen menar att det är ett problem, men förmedlar samtidigt en känsla av att hon inte upplever att det är ett så stort problem, att hon har kontroll över sin situation.

Under dokumentären återvänder samtalet ofta till att kontrollbehovet är en tung bit att bemästra i försöken att tillfriskna. Kampen är lång (6 år) och pendlar mellan framgångar och bakslag. Filmen skildrar delvis även hur man som anhörig känner både hopp, lycka, förtvivlan och hjälplöshet. Frågor och dilemman analyseras i ett försök att väcka tankar och funderingar som kan förhindra att fler drabbade skall gå samma öde som Emma och dö, för Emma vill ju leva.

Nyckelord

psykisk ohälsa, självsvält, kontrollbehov, ideal, kroppsideal, fobi, ångest, mat, äta, tvångsmatning, bulimi, hetsätning, näring, ohälsa, kräkningar, kräks, missbruk, matmissbruk, vård, hälsa, medicin och omvårdnad

Diskussionsfrågor

1. Vilka är de första tecknen på att någon har en ätstörning?
2. Hur påverkade New Yorkresan och resan till Portugal motivationen hos Emma att bli frisk? Fanns det olika syften med resorna? Vilka?
3. Varför var det viktigt för Emmas föräldrar att först inte åka till Portugal men mot slutet av filmen ändå åka?
4. Vilken roll kan stress spela för någon med ätstörning? Vad orsakas stressen av?
5. Hur mycket hänsyn till den sjukes vilja kan omgivningen ta vid en ätstörning? Finns det någon gräns när man skall bry sig mer? Var går den gränsen i så fall?
6. Varför är det så svårt att betrakta sig själv objektivt och förstå att man inte kan kontrollera sjukdomen, utan att sjukdomen kontrollerar en själv?

7. Kan omgivningen påverka eller äger den drabbade själv all makt att påverka?
8. Hur bör omgivningen agera för att bidra till att ätstörningar botas? Finns det saker som man som vän eller anhörig ska undvika prata om med en person som har ätstörning?
9. Slå upp ordet "trigger" i Svenska akademins ordbok, SAOB. Du hittar den på www.svenska.se. Läs om den förklaring som anknyter till sjukdom.
10. Vem styr kroppsideal och värderar vad som är bra/dåligt i ett samhälle?
11. Vem kan man vända sig till om man själv har ätströning eller känner någon som har det?

Övning

Debattera i smågrupper utifrån olika roller. Hitta argument för din egen ståndpunkt och förbered dig för motargument som övriga i debatten kan komma upp med.

Förslag på roller:

- Drabbad av ätstörning
- Anhörig
- Ideal och marknadskrafter i samhället
- Sjukvården

Här kan du hämta mer information

Vårdguiden: <https://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Anorexi/>

Bup: <http://www.bup.se/sv/Rad-och-fakta/Artiklar/Anorexi/>

UMO: <http://www.umo.se/Att-ma-daligt/Atstorningar/Om-nagon-man-kanner-har-atstorningar/>

Forum för ätstörningar: <https://atstorningar.se/anorexia/>

Medivia info om anorexi och bulimi: <http://www.medivia.se/AN/teorier.htm>

Fettförbränning och Ketos: <http://www.jonasbergqvist.se/fettforbranning-och-ketos>

Läkartidningen: <http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Klinisk-oversikt/2014/03/Varfor-ater-inte-barnet/>

Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Anorexia_nervosa

Nationalencyklopedin: www.ne.se

En sökmotor som inte spårar dig: <https://duckduckgo.com/>

Cinebox hemsida: <http://www.cinebox.se/>

Filmen *Emma vill ju leva* passar bra för undervisning i vård och omsorg på gymnasiet. Här enligt några exempel ur det centrala innehållet i Gy11, se www.skolverket.se.

GY11

Vård och omsorg, Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet vård och omsorg ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper för arbete nära patienter och brukare inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst. I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att planera, utföra och utvärdera vård- och omsorgsuppgifter.

Vård och omsorgsarbete 1, 200 p

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Centrala begrepp, till exempel vård och omsorg, omvårdnad och socialt arbete.
- Etiskt förhållningssätt i hälso- och sjukvård samt socialtjänst.
- Personlig vård, till exempel personlig hygien, munvård, kost och vätska, måltidssituation, vila och sömn, elimination och klädsel samt komplikationer vid långvarigt sängläge.
- Sociala och socialpedagogiska uppgifter, till exempel i form av samtal, kontakt och aktivering.
- Medicintekniska uppgifter, till exempel blodtrycks- och pulskontroller, temperaturmätning, urinprov och enkla sårömläggning.

Vård och omsorgsarbete 2, 150 p

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Omvårdnads- och omsorgsprocessen samt teorier inom vård och omsorg.
- Vård och omsorg i livets slutskede.
- Rehabilitering och habilitering samt pedagogiskt förhållningssätt.
- Hälso- och sjukvårdsuppgifter, till exempel sondmatning, sugning av övre luftvägar, insulingivning och katetrisering samt hur dessa uppgifter ska delegeras.
- Observation, behandlingar, kontroller och provtagning.
- Självbestämmande och integritet.